

# ย้อนรอยปากพั่ง

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คุณหญิง กงโต

โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ

กองการศึกษา เทศบาลเมืองปากพั่ง

จังหวัดนครศรีธรรมราช



ที่มา : ภาพโรสจากหนังสือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง  
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว  
เสด็จปากพนัง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2448



ที่มา : หนังสือฉลองครบรอบ 50 ปี เทศบาลเมืองปากพอง 16 มี.ค. 33  
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี  
เสด็จเยี่ยมพสกนิกรอำเภอปากพอง เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2514



ที่มา : หนังสือฉลองครบรอบ 50 ปี เทศบาลเมืองปากพอง 16 มี.ค. 33  
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา  
สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จเยี่ยมพสกนิกรอำเภอ  
ปากพอง เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2518



ขอรับรองว่าชุดการสอน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น “เรื่อง ช้อนรอยปากพนัง” เป็นผลงาน  
ของ นางสาวดุยฎี คงโต ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล  
วัดศรีสมบุญ กองการศึกษา เทศบาลเมืองปากพนัง อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช  
เขียนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา  
ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(นายสมหมาย เรืองรัตน์)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ





ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการศึกษาเรียนรู้ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองให้กว้างขวาง ปัจจุบันเอกสาร ตำราต่าง ๆ มีให้ศึกษาค้นคว้าจำนวนน้อย การที่นางสาวดุยฤๅ คงโต พนักงานครูโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ ได้จัดทำหนังสือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง “ย้อนรอยปากพ่อง” นับเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ไม่เฉพาะแต่ใช้สำหรับการสอนในสถานศึกษาเท่านั้น หากแต่ยังก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งในชุมชน และท้องถิ่นโดยรวม

(นายอารัญ สุวรรณโณ)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองปากพ่อง

12 กันยายน 2551



ได้อ่านหนังสือ “ย้อนรอยปากพนัง” ซึ่งครูคุณฤ กงโต รวบรวมเรียบเรียงไว้เพื่อเป็น  
ชุดการสอน และบางส่วนใช้เป็นเอกสารอ้างอิงได้ทางประวัติศาสตร์ให้นักเรียนได้สืบค้นเพื่อ  
ประกอบความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตของปากพนัง ซึ่งมีคุณค่าไม่ใช่น้อย

ก่อนอื่นต้องขอชื่นชมในความวิริยะอุตสาหะของครู ที่ดำเนินการเรื่องนี้มายาวนานไม่น้อย  
กว่าสองทศวรรษ บ่มเพาะความรู้วิถีชีวิตของผู้คน วิวัฒนาการของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น  
มาโดยตลอด จึงเห็นว่าการเพียรคืออย่างนี้ คงจะทำให้ครูมีความสุข

ขอให้ความตั้งใจ “ก่อการดี” ของครูสัมฤทธิ์ผลและนักเรียนที่ได้ศึกษาทำความเข้าใจกับปาก  
พนังในอดีตได้ซึมซับความรู้ ประสบการณ์ ทั้งหมดเพื่อสืบสานต่อไป ดังคำกล่าวที่ว่า “ไม่รู้อดีต  
ย่อมไม่รู้อนาคต” ฉะนั้น

(นายโสพล เส็งเสน)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดคงคาสวรรค์



## คำนำ

ชุดการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปากพนัง เรื่อง ย้อนรอยปากพนัง ได้รวบรวมและเรียบเรียงขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการสอนแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในการจัดทำชุดการสอนเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหนังสือ และตำราต่างๆ ของหน่วยงานทางราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น สอบถามจากผู้รู้ในท้องถิ่น

ชุดการสอน เล่มนี้ประกอบด้วย คำแนะนำในการใช้ สารสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีทั้งหมด 8 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั่วโมงสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องย้อนรอยปากพนัง ซึ่งจะต้องใช้คู่กัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมทำ แก้ปัญหาเป็น และมีความภาคภูมิใจรักผูกพันท้องถิ่นของตน

ขอขอบคุณนายสมหมาย เรืองรัตน์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ นายโสพล เส็งเสน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดคงคาสวรรค์ นายสุภาพ แก้วดาทิพย์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดคงคาสวรรค์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับท้องถิ่นเมืองปากพนัง และนายพงศธร สุวรรณสุทธิ ประชาชนผู้มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเมืองปากพนัง นายจะกิต นวลจันทร์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ นางอรพิน พาหุบุตร นางชะอุ่ม สุมงคล และนายบุญยวัฒน์ ไพพิจิตร ครูโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสมบุญ ที่มีส่วนทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดการสอนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง หากมีข้อบกพร่องประการใด ขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย และโปรดแนะนำหรือเสนอแนะเพื่อจะได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ต่อไป



คูขี้ คงโต



## สารบัญ

	หน้า
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3).....	1
ผังมโนทัศน์ประวัติศาสตร์ ม.1 ส 31101 .....	2
ผังมโนทัศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปากพนัง .....	3
คำแนะนำในการใช้ชุดการสอน .....	4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 : ความสำคัญและคุณค่าของปากพนัง.....	5
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : ประวัติความเป็นมาของเมืองปากพนัง.....	11
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 : แหลมตะกุ่มพุก .....	15
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 : แฮเรียต (HARRIET).....	19
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 : โรงสีไฟ .....	22
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 : บ้านศรีสมบูรณ์ .....	28
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 : ขนมลา .....	31
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 : หมาจาก.....	36
บรรณานุกรม .....	40



เทศบาลเมืองปากพนัง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น  
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2

เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

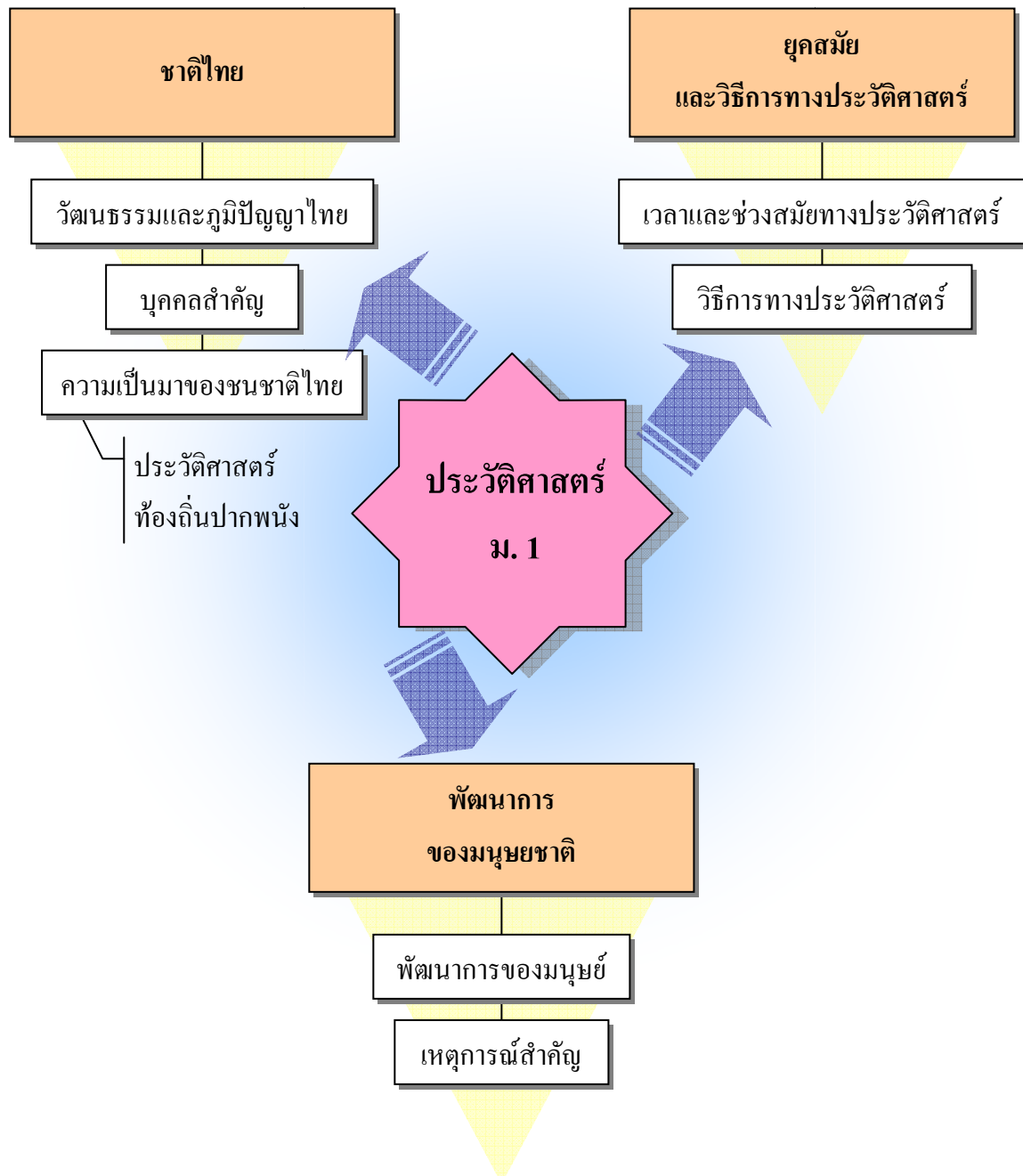
มาตรฐาน ส 4.3

เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม กฎมณเฑียรบาลไทย มีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย



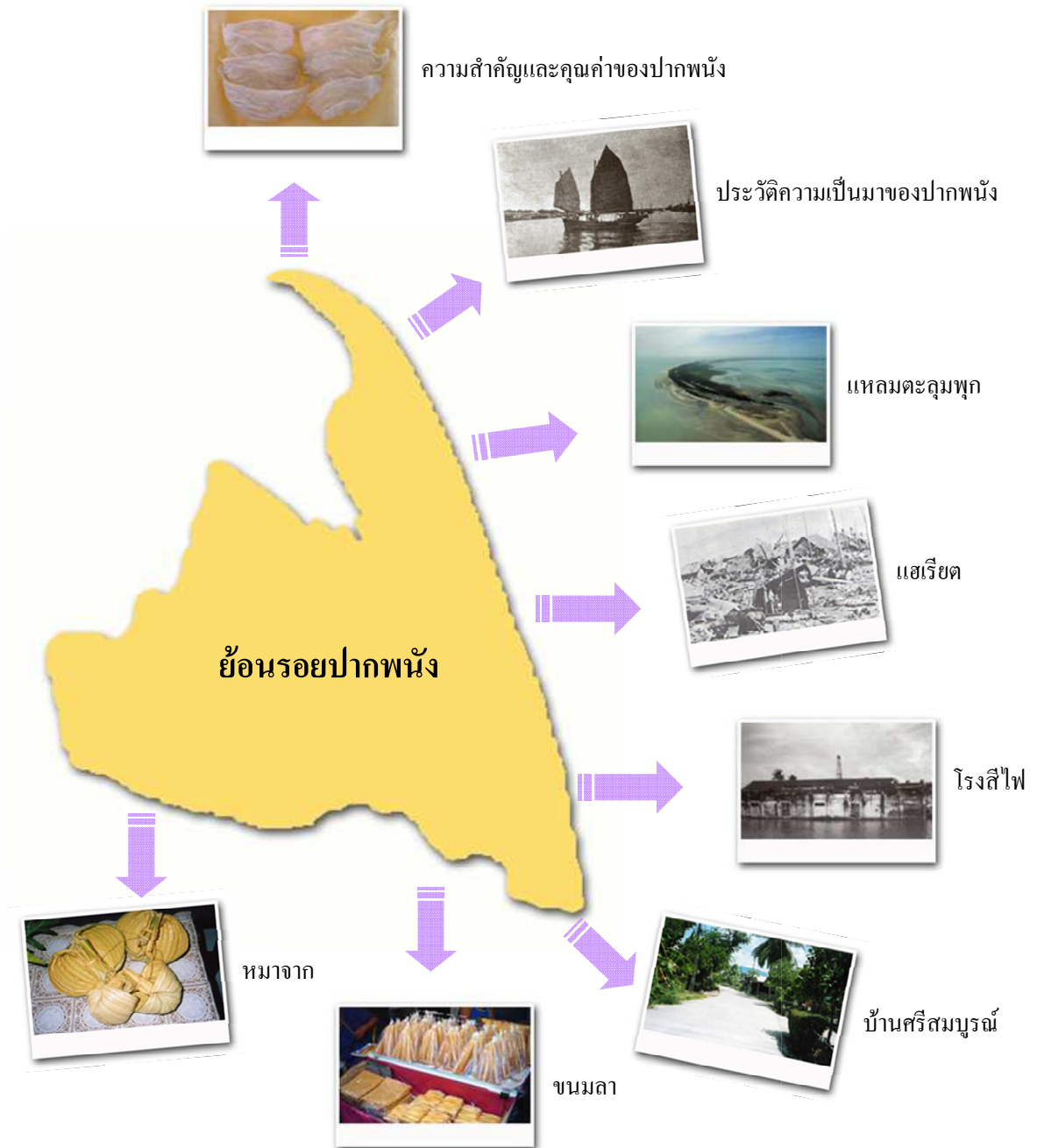
โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

ผังมโนทัศน์ประวัติศาสตร์ ม.1  
ส 31101





# ผังมโนทัศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปากพนัง





## คำแนะนำในการใช้ชุดการสอน

### เรื่อง ย้อนรอยปากพนัง

1. นักเรียนศึกษาสาระสำคัญ
2. นักเรียนศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนตามที่กำหนดไว้
4. ศึกษาเนื้อหาสาระของแต่ละเรื่อง
5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนตามที่กำหนดไว้
6. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากเฉลยในภาคผนวก
7. ผู้เรียนที่ใช้ชุดการสอนเล่มนี้ จะต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่ดูเฉลยก่อนทำแบบทดสอบ



ปล่องโรงสีไฟริมฝั่งแม่น้ำปากพนัง

# หน่วยการเรียนรู้ที่ 1



ความสำคัญและคุณค่าของปากพนัง



## สาระสำคัญ

อำเภอปากพนัง (เมืองปากพนัง) เป็นอำเภอที่มีคุณค่าต่อชีวิตประชาชน ในด้านการประกอบอาชีพ ประเพณีท้องถิ่น จนกลายเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่งดงาม



## ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบอกถึงความจำเป็น และความสำคัญของการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของเมืองปากพนังได้
2. อธิบายความสำคัญและคุณค่าของเมืองปากพนังได้



# คำขวัญอำเภอปากพนัง

รังนกเลื่องชื่อ

รำลึกขนมลดา

โอชาไข่ปลากระบอก

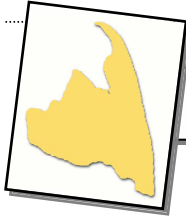
ส่งออกกุ้งกุลตา

ออกพรรษาไหว้พระลาก

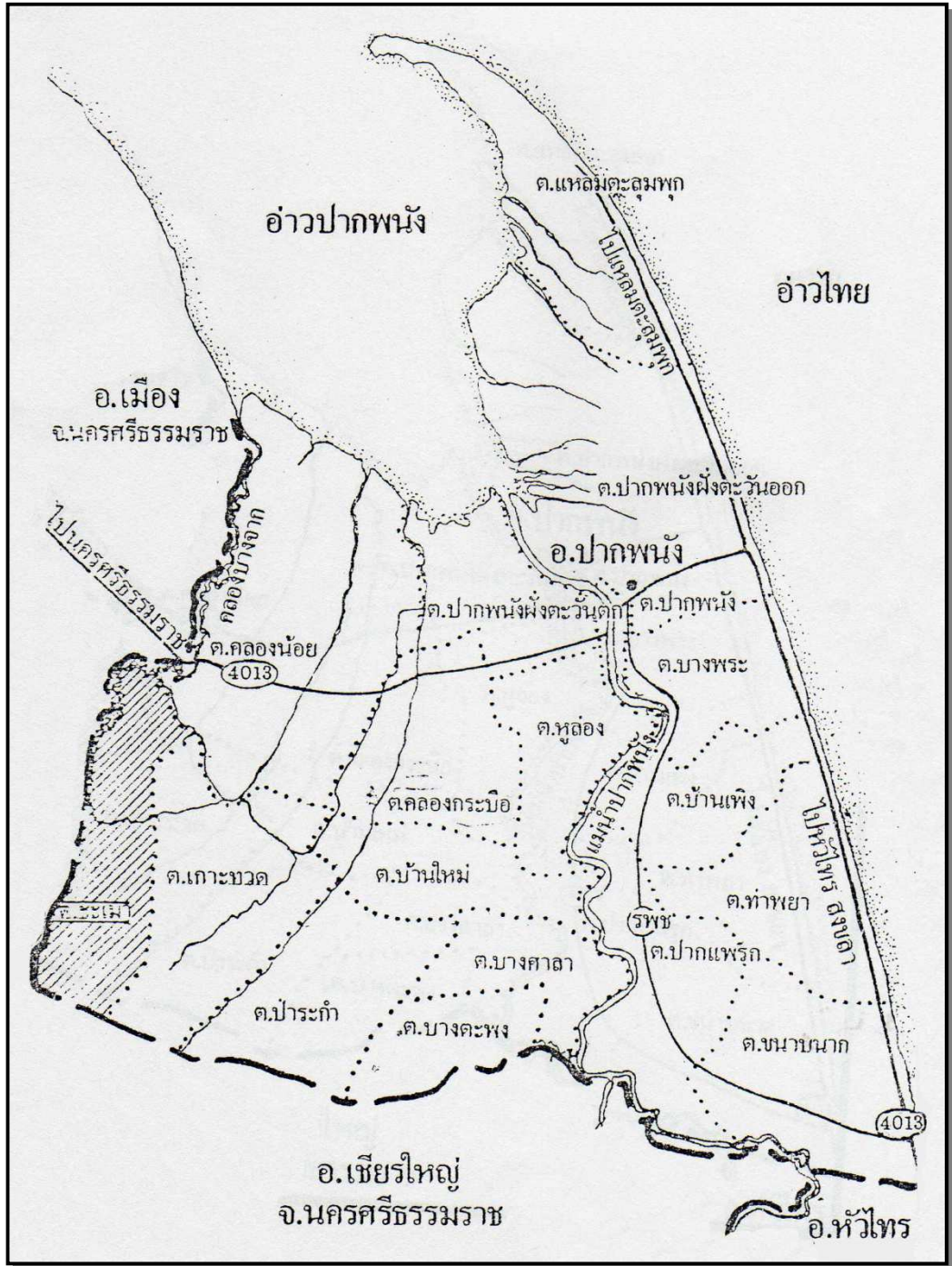
นิยมมากแข่งเรือเพรียว

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ





แผนที่อำเภอปากพนัง (PAKPHANANG)



ที่มา : หนังสือปากพนัง “วันฟ้าแดง ครั้งที่ 3”



ความสำคัญและคุณค่าของปากพนัง

อำเภอปากพนัง มีมาแต่สมัยใดไม่พบหลักฐานทางโบราณคดีและลายลักษณ์อักษรทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับชุมชนนี้ว่าตั้งขึ้นเมื่อใด แต่พอจะสันนิษฐานได้ว่า มีความเป็นมาควบคู่กับเมืองนครศรีธรรมราช ในอดีตอำเภอปากพนังเป็นหัวเมืองสำคัญของมณฑลนครศรีธรรมราช เป็นท่าเรือนานาชาติ มีความเจริญรุ่งเรืองทางการค้ามาก มีข้าวสารเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ มีเรือสำเภามาจากประเทศจีน และหัวเมืองมลายู ตลอดจนอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาค้าขายที่อำเภอปากพนังเป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันนี้อำเภอปากพนังยังเป็นเมืองที่มีความสำคัญหลายด้าน เช่น



ที่มา : หนังสือ 100 ปี โรงเรียนปากพนัง 22 ส.ค. 42

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ และที่สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้อำเภอปากพนังได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาให้ทัดเทียมกับเมืองอื่นๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต



ที่มา : ประตูละบายน้ำอุทกวิทยาภาคประสิทธิ์

ก็คือโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น ต่อชาวลุ่มน้ำปากพนัง ที่ทำให้พื้นที่อำเภอปากพนังมีความอุดมสมบูรณ์กลับคืนถิ่นชีพมาอีกครั้ง ดังคำขวัญประจำเมืองที่แสดงถึงคุณค่าและความสำคัญของอำเภอปากพนัง พอสรุปได้ดังนี้

**รังนกเลื่องชื่อ** นับเป็นสิ่งที่แปลกอย่างยิ่ง

ตามปกติแล้วนกนางแอ่น (นกแอ่นชนิดกินรัง) จะทำรังตามถ้ำตามเกาะต่างๆ แต่ที่อำเภอปากพนังไม่มีเกาะและถ้ำที่จะให้นกนางแอ่นทำรังได้ นกนางแอ่นจึงทำรังตามบ้านเรือนของคน ที่สร้างอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปากพนัง แต่เดิมจะมีอยู่เพียง 2 แห่ง คือ บ้านตึกสามชั้นริมคลองบางว่า กับบ้าน



ที่มา : <http://www.damnoensaduak.go.th/images/dynamic/204-big.jpg>



คุณจารุ จุฑาทันกุล สำหรับปัจจุบันนี้คนงานแอ่นได้ขยายการทำรังตามบ้านเรือนผู้คนและวัดที่ตั้งอยู่สองฝั่งริมแม่น้ำปากพนังมากขึ้น นับเป็นการทำรายได้เข้าสู่อำเภอปากพนังเพิ่มมากขึ้น

**รำลือขนมลา** “ขนมลา” เป็นขนมที่ใช้ในงานประเพณีสารทเดือนสิบ ซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยจัดเป็นหมຽบ มาจากคำว่า “สำหรับ” ไปทำบุญที่วัดในวันแรม 14 ค่ำ เดือนสิบ เรียกว่า วันหมຽบเล็ก และวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ เรียกว่า วันหมຽบใหญ่ ทุกหมຽบ



ที่มา : <http://www.nakhon.org/img/la.jpg>



ที่มา : [http://learners.in.th/file/nam\\_rain](http://learners.in.th/file/nam_rain)

ต้องมีขนมลาเป็นองค์ประกอบสำคัญ

มีความหมายใช้แทนแพรรณเครื่องนุ่งห่ม แหล่งทำขนมลารสชาติดี อร่อย ยังรักษารูปแบบขนมลาโบราณ ได้จัดทำขนมลากันมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ จัดเป็นแหล่งทำขนมลาที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดนครศรีธรรมราช

และเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย คือบริเวณชุมชนบ้านหอยรอก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

**โอซาไข่ปลากระบอก** ปากพนังเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ติดกับชายฝั่งทะเล มีอ่าวปากพนังหรืออ่าวนคร เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา สัตว์น้ำ ปลากระบอกเป็นปลาที่จับได้มากบริเวณอ่าวปากพนัง หรืออ่าวนคร ชาวปากพนังจะนำไข่ปลากระบอกมาตากแห้งไว้เพื่อรับประทานหรือส่งขาย ส่วนตัวปลากระบอกถ้าเป็นตัวเล็กจะทำเป็นปลาผ่ำแดดเดียว ปลากระบอกตัวโตจะทำเป็นปลาร้าไข่ปลากระบอกของอำเภอปากพนังรสชาติดีมากเป็นที่ขึ้นชื่อ



ที่มา : <http://gallery.noergaard.com>

**ส่งออกกุ้งกุลาดำ** อำเภอปากพนังเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ จนกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของอำเภอปากพนัง แต่ในปัจจุบันนี้การส่งออกกุ้งกุลาดำลดน้อยลง เนื่องจากประสบปัญหา



ที่มา : [http://gotoknow.org/file/dusadee\\_c/DSCF0176.JPG](http://gotoknow.org/file/dusadee_c/DSCF0176.JPG)

จากการเลี้ยง เพราะต้องใช้ต้นทุนสูง ราคาตกต่ำ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย คือน้ำในแม่น้ำปากพนังและน้ำทะเลเน่าเสีย ไม่สามารถเลี้ยงกุ้งกุลาดำให้ได้ผลดีเท่าที่ควร ประชาชนจึงหันมาทำการเกษตรแบบผสมผสานเป็นจำนวนมากขึ้น ส่วนหนึ่งยังคงเลี้ยงกุ้งกุลาดำอยู่ในกลุ่มของบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์

**ออกพรรษาไหว้พระลาก** งานลากพระ หรือ ชักพระ เป็นประเพณีสืบทอดกันมาช้านาน โดยจัดขึ้นเดือน 11 หลังจากออกพรรษา หนึ่งวัน ในอดีตจะกระทำกันในลำแม่น้ำปากพนัง โดยใช้เรือ 2-3 ลำมาเทียบเคียง ยึดเรือทั้ง 3 ลำ ไม่ให้แยกออกจากกัน แล้วสร้างบุษบก (นมพระ) ไว้ในเรือพร้อม อัญเชิญพระพุทธรูปลงบุษบกกลางลำเรือ ลากไปตามลำน้ำไปรวมกัน ในสถานที่ที่กำหนด ปัจจุบันนิยมใช้รถตกแต่งบุษบกไว้บนรถยนต์ แล้วอัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นบุษบกบนรถยนต์ ประชาชนจะลากรถยนต์ที่ตกแต่งพระลากอย่างสวยงาม ไปรวมกันที่จุดกำหนด



ที่มา : <http://aster.spu.ac.th/file/user/73/73/upload/other/oct61.jpg>

แล้วก็จะไปนมัสการกราบไหว้บูชาพระลากจากวัดต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

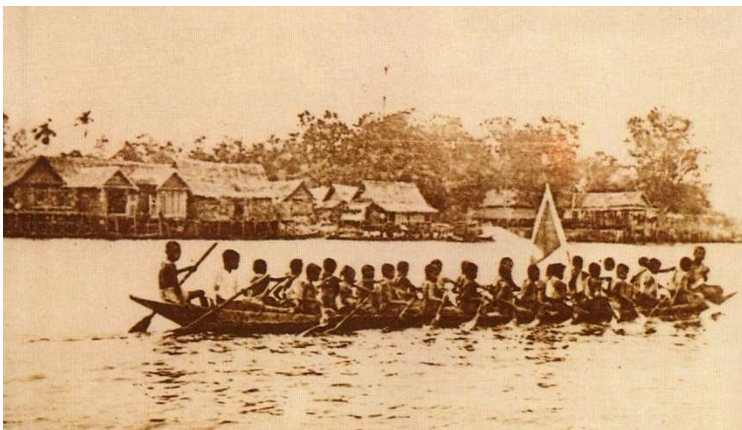


ที่มา : <http://rcetrang.go.th/image/wisdom02.jpg>



ที่มา : [http://www2.tat.or.th/tat\\_branch](http://www2.tat.or.th/tat_branch)

**นิยมมากแข่งเรือเพรียว** การแข่งขันเรือเพรียว (เรือยาว) อำเภอปากพนังได้จัดให้มีการแข่งขันเรือเพรียวในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ได้รับการส่งเสริมจนเป็นที่ยอมรับว่ามีความสนุกสนานเหลือเชื่อ ทำให้ประชาชนทั่วสารทิศหลั่งไหลเที่ยวงาน เทศบาลเมืองปากพนังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพ-รัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี พระราชทานถ้วยรางวัลจำนวน 3 ใบ เพื่อเป็นรางวัล



ชนะเลิศแก่เรือเพรียว รุ่นเล็ก รุ่นกลางและรุ่นใหญ่ จึงทำให้การแข่งขันเรือเพรียวของอำเภอปากพนัง ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

ที่มา : หนังสือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

# หน่วยการเรียนรู้ที่ 2



ประวัติความเป็นมาของเมืองปากพนัง



## สาระสำคัญ

ปากพนังเป็นเมืองที่สำคัญของนครศรีธรรมราชตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เป็นเมืองท่าทางการค้าที่สำคัญของชายฝั่งตะวันออกของหัวเมืองมลายู และจังหวัดนครศรีธรรมราช



## ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของปากพนังได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายที่ตั้งของเมืองปากพนังจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปากพนังกับนครศรีธรรมราชได้





## ประวัติความเป็นมาของเมืองปากพนัง

เมืองปากพนัง แม้ว่าจะขาดหลักฐานทางโบราณคดีและลายลักษณ์อักษรทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเมืองนี้ว่าตั้งขึ้นเมื่อใด แต่ก็มีตำนานเกี่ยวกับเมืองปากพนังระบุไว้ว่า “ในสมัยอาณาจักร



ที่มา : <http://images.google.co.th>

ศรีวิชัย ราว พ.ศ.1773 สมัยพระเจ้าสามพี่น้องคือ พระเจ้าศรีธรรมโศกราช พระเจ้าจันทรภาณุ และ พระเจ้าพงษาสุระ กำลังดำเนินการสมโภชพระบรมธาตุอยู่นั้น คลื่นได้พัดผ้าแถบผืนใหญ่ผืนหนึ่งมีลายเขียนเรื่องพระพุทธประวัติเรียกว่า ผ้าพระบฏ ขึ้นที่ชายหาดหัวเมืองนัง (ปากพนัง) ชาวปากพนังได้เก็บผ้าผืนนั้นไปถวายพระเจ้าศรีธรรมโศกราช”

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ปรากฏชื่อหัวเมืองนังเป็นเมืองขนาดกลาง มีหลวงกำแพงสงครามรัตนบุรี เป็นผู้รักษาเมืองมีศักดินา 1,200 และมีขุนมาษาศกดิ์ภักดี เป็นผู้ช่วย มีศักดินา 800

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการปกครองท้องถิ่นให้มีมณฑลเทศาภิบาลใน ร.ศ. 114 (พ.ศ. 2438) นั้น อำเภอปากพนังมีชื่อว่า “อำเภอเบ็ญชะด” โดยหมายความว่าที่คลื่นได้พัดเอาหอยเบ็ญจากทะเล ซึ่งในสมัยโบราณใช้หอยเบ็ญเป็นเงินตราแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้ากันได้ โดยการรวมแขวง หรือหัวเมือง 4 แห่ง ได้แก่ เมืองพนัง เมืองพิเชียร ที่เบ็ญชะด และที่ตรง เข้าด้วยกันจัดตั้งเป็นอำเภอขึ้นเมื่อ ร.ศ. 116 (พ.ศ.2440) มีนายอำเภอคนแรกคือ “หลวงพิบูลย์สมบัติ” ที่ว่าการอำเภอชั่วคราวตั้งอยู่ที่โรงสีเอี่ยมเส็ง แล้วต่อมาย้ายไปตั้งที่ตลาดสดปากพนัง ครั้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม ร.ศ.121 (พ.ศ.2445) ได้มีพระบรมราชโองการให้เปลี่ยนชื่อ “อำเภอเบ็ญชะด” เป็น “อำเภอปากพนัง” เพื่อให้ตรงกับชื่อตำบลที่ตั้งอำเภอ คือตำบลปากพนังสืบมาจนทุกวันนี้ สาเหตุที่เปลี่ยนชื่อมาเป็นอำเภอปากพนังอีกประการหนึ่งคือ เนื่องจากว่าประชาชนไม่ยอมเรียกว่า “อำเภอเบ็ญชะด” ยังคงเรียก “ปากพนัง” จึงมีพระบรมราชโองการให้เปลี่ยนเป็น “อำเภอปากพนัง”



ที่มา : หนังสือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ครั้นเมื่อ ร.ศ. 124 (พ.ศ.2448) จึงได้ย้ายมาตั้งที่ว่าการอำเภอถาวรขึ้นที่ริมคลองบางฉนาก (ที่ตั้งกองบังคับการกองตำรวจน้ำปัจจุบัน) ต่อมาปรากฏว่าถูกเพลิงไหม้ 2 ครั้ง ครั้งแรกไม่ปรากฏหลักฐานว่าปีใด ส่วนครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2494 จึงได้ย้ายมาสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ ริมถนนชายทะเล หมู่ที่ 3 ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก และย้ายมาสร้างที่ว่าการอำเภอหลังปัจจุบัน เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2541

ในอดีต อำเภอปากพนังเป็นหัวเมืองสำคัญของมณฑลนครศรีธรรมราช เป็นท่าเรือนานาชาติ มีความเจริญรุ่งเรืองทางการค้ามาก ซึ่งมีข้าวสารเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ มีเรือสำเภามาจากประเทศจีนและหัวเมืองมลายูตลอด จนเรือจากอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาค้าขายที่อำเภอปากพนังเป็นจำนวนมากดังในพระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อคราวประพาสเมืองปากพนังเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ร.ศ.124 (พ.ศ.2448)



ที่มา : หนังสือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง  
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตอนหนึ่งว่า “.....อำเภอปากพนังนี้ ได้ทราบอยู่แล้วเป็นที่สำคัญอย่างไร แต่เมื่อไปถึงที่ ยังรู้สึกว่าจะตามที่คาดคะเนนั้นผิดไปเป็นอันมาก ไม่นึกว่าจะใหญ่โตมั่งคั่งถึงเพียงนี้ น้ำตื้นมืออยู่แต่ที่ดอนปากน้ำประมาณสัก 200 เส้น เข้าไปข้าง



ที่มา : หนังสือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง  
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในน้ำลึกตลอด จนถึงโรงสีไฟน้ำยังลึกถึง 3 วา ถ้าเวลาน้ำมากเรือขนาดพาลี แลสุกรีพเข้าไปได้ ต่อโรงสีไฟไม่มากถึงปากแพรก ซึ่งเป็นแม่น้ำ 2 แยกๆ หนึ่งเลียบไปทางทะเลถึงตำบลทุ่งพงไกล (อำเภอหัวไทรปัจจุบัน) ซึ่งเป็นที่น่าอุคมดี ช่างจีนกล่าวกันว่าดีกว่านาคลองรังสิต แลมีที่ว่างเหลืออยู่มากจำทำนาขึ้นได้ใหม่กว่าที่มีอยู่แล้วเดี๋ยวนี้อีก 10 เท่าหากจะกำลังทุ่งนั้นว่า ถ้ามีบริบูรณ์ จะตั้งโรงสี

ไฟได้ประมาณ 10 โรง ขาดแต่คนเท่านั้น นาทั้งมณฑลนครศรีธรรมราชไม่ที่ไหนสู้.....

.....แต่พระยาสุขุมได้ขุดคลองตั้งแต่ระหว่างหมู่บ้านคนไปถึงคลองบางจาก เดินได้ทางในมีเรือลูกค้ามาแต่กลางเมือง แลร่อนปิณฑลย์จอดอยู่หลายร้อยลำ.....มีเรือกำปั่นแจก สำเภากินค้าขาย ทอดอยู่กลางน้ำเกือบ 30 ลำ.....สินค้าไม่มีอื่นสำคัญเท่าข้าว มีปลา มีสุกร แต่ไม่มากเรือเหล่านี้มาแต่เมืองสิงคโปร์ แลเมืองแขกโดยมาก ห้างอิส เอเซียติก ตั้งเอเยนต์ไว้สำหรับสินค้าไปบรรทุกลงเรือเมล์ด้วยเหมือนกัน.....เมื่อจะคิดดูว่า ตำบลนี้มีราคาอย่างไร เทียบกับเมือง

สงขลา เงินผลประโยชน์แต่อำเภอเดียว น้อยกว่าเมืองสงขลาอยู่ 20,000 บาทเท่านั้น บรรดาเมืองทำในแหลมมาลายูฝั่งตะวันออกเห็นจะไม่มีแห่งใดตีเท่าปากพนัง.....”

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของเมืองปากพนัง คือแม่น้ำปากพนัง ลำน้ำสายนี้เป็นแหล่งก่อเกิดการติดต่อค้าขาย โดยมีเรือสำเภามาจากเมืองจีน หัวเมืองมาลายู เข้ามาค้าขายที่อำเภอปากพนังและอำเภอในจังหวัดใกล้เคียงตั้งแต่สมัยอดีตนับเป็นแม่น้ำสายประวัติศาสตร์ของอาณาจักรตามพรลิงค์และแหลมมาลายู

แม่น้ำปากพนัง เปรียบเสมือนสายโลหิตของชาวลุ่มน้ำปากพนังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน



ที่มา : หนังสือโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง  
อันเนื่องจากรพระราชดำริ

แม่น้ำปากพนังจะไหลผ่านพื้นที่หลายอำเภอซึ่งประกอบไปด้วยอำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอปากพนัง เป็นสายน้ำสายเดียวที่ไหลสวนทางกับแม่น้ำเจ้าพระยา กล่าวคือแม่น้ำเกือบทุกสายในประเทศไทยส่วนใหญ่จะ

ไหลจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ แต่แม่น้ำปากพนังไหลจากทิศใต้ลงสู่ทิศเหนือ แม่น้ำปากพนังมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด บริเวณรอยต่อพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช ต้นน้ำของแม่น้ำปากพนังอยู่ที่ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช เรียกว่า คลองน้ำใส หรือคลองไม้เสียบ ไหลผ่านเขตอำเภอชะอวด เรียกว่า คลองชะอวด ไหลผ่านอำเภอเชียรใหญ่ เรียกว่า คลองเชียร และมีสาขาแยกเข้าอำเภอหัวไทร ไหลมาพบกันที่ตำบลปากแพรก อำเภอปากพนัง รวมกันกลายเป็นแม่น้ำปากพนัง ไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวปากพนัง (อ่าวนคร) สภาพลำน้ำแบ่งตามความลาดเทได้ 3 ตอน ตอนบนค่อนข้างชันมากสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้ ปัจจุบันถูกบุกเบิกทำเป็นสวนยางพารา ตอนกลางสภาพพื้นที่เป็นสวนยางพารา สวนผลไม้ และทำนาบางส่วน สำหรับตอนล่างเป็นพื้นที่ราบ ความยาวของแม่น้ำปากพนังจากตั้งแต่บริเวณอำเภอชะอวด ลงมาถึงอำเภอปากพนังมีความยาวทั้งหมดประมาณ 120 กิโลเมตร ความกว้างประมาณ 80-100 เมตร ลึกประมาณ 6-10 เมตร เฉพาะพื้นที่ตอนล่างเป็นที่ราบความยาวประมาณ 85 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรกรรม เป็นแหล่งผลิตข้าวสารที่มีชื่อเสียงในอดีต เป็นแหล่งประมง ขนส่งสินค้า และเป็นแหล่งทำการเกษตรแบบผสมผสานในปัจจุบัน แม่น้ำปากพนังส่วนที่ไหลผ่านอำเภอปากพนังตั้งแต่บริเวณเขตพื้นที่อำเภอปากพนังถึงปากอ่าวปากพนัง (อ่าวนคร) มีความยาวประมาณ 25 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีลำคลองอีกหลายสาย เช่น คลองสุขุม คลองชะเมาหรือคลองบางจาก คลองบางไทร และคลองหัวไทร



ที่มา : แม่น้ำปากพนัง



# หน่วยการเรียนรู้ที่ 3



## แหลมตะลุมพุก



### สาระสำคัญ

แหลมตะลุมพุก เป็นแหลมที่มีรูปร่างโค้งงอมุ่งไปทางทิศตะวันตก ดูสวยงามยิ่งนัก อยู่ที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดจากการเคลื่อนตัวของสันทรายชายฝั่งทางทิศใต้ของฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย ค่อย ๆ เคลื่อนไปทางทิศเหนือ เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของประชากร ตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานคือชาวไทยมุสลิม มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจพอสมควร

### ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาของแหลมตะลุมพุกได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะภูมิประเทศของแหลมตะลุมพุกได้



### แหลมตะลุมพุก

“แหลมตะลุมพุก” เป็นชื่อของตำบลหนึ่งของอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นรูปแหลมงอยื่นลงสู่ทะเลทางฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอปากพนังประมาณ 25 กิโลเมตร ส่วนที่เป็นปลายแหลม ห่างจากตัวอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ประมาณ 18 กิโลเมตร แหลมตะลุมพุกมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพราะเคยเกิดวาตภัยร้ายแรงเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2505 ซึ่งทำความเสียหายให้หมู่บ้านบนแหลมตะลุมพุกอย่างมากที่เรียกกันว่า “วันมหาวิปโยค”



ที่มา : <http://www.siamfreestyle.com>

### ที่มาของชื่อแหลมตะลุมพุก

“ตะลุมพุก” สันนิษฐานว่ามาจากชื่อของปลาตะลุมพุก ซึ่งเคยมีอยู่ชุกชุมมากบริเวณแหลมแห่งนี้ หรืออีกทางหนึ่งอาจจะสันนิษฐานได้จากรูปร่างลักษณะของตัวแหลมตะลุมพุก ที่มีลักษณะงอรั้งคล้ายเครื่องมือเครื่องใช้ชนิดหนึ่งที่ทำด้วยไม้ รูปร่างคล้ายค้อน แต่ขนาดใหญ่กว่าค้อน ชาวแหลมตะลุมพุกนำมาใช้เป็นเครื่องมือดำกุ้งทำกะปิ ชาวบ้านทั่วไปจะเรียกเครื่องมือชนิดนี้เป็นภาษาถิ่นปักษ์ใต้ว่า “หลุมพุก” จึงนำมาเรียกชื่อแหลมที่มีลักษณะงอรั้งนี้ว่า “แหลมตะลุมพุก”



ที่มา : <http://www.tungsong.com>

### ประวัติแหลมตะลุมพุก

การตั้งถิ่นฐานที่แหลมตะลุมพุก ประชาชนเริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานในยุครัตนโกสินทร์ ตอนต้นประมาณปลายรัชกาลที่ 2 และต้นรัชกาลที่ 3 ชุมชนกลุ่มแรกที่เข้ามาอยู่น่าจะเป็นชาวไทยมุสลิม ได้เคลื่อนย้ายถิ่นฐานรกรากเข้ามาทำมาหากินด้วยการทำประมงชายฝั่ง จากหลักฐานหลุมฝังศพ (กุโบแขก) ล้วนเป็นกุโบที่เก่าแก่ซึ่งมีอยู่หลายแห่ง ชุมชนกลุ่มที่ 2 เป็นชาวจีนมาจากเกาะไหหลำอพยพเข้ามาที่ปากพนัง เป็นพวกที่มีความชำนาญในการเดินเรือ ค้าขาย และทำประมง

บางกลุ่มที่แยกย้ายเข้าไปอาศัยในแหลมตะลุมพุกเพื่อทำการประมง จากหลักฐานที่ปรากฏให้เห็นคือ โรงพระจีนเก่าแก่ และชุมชนกลุ่มที่ 3 คือกลุ่มคนไทยที่รักอาชีพประมง ชนเหล่านี้ได้อพยพย้ายถิ่นเข้ามาตั้งรกรากทำมาหากินด้วยการทำประมงชายฝั่ง ซึ่งปัจจุบันจุดตั้งถิ่นฐานของชุมชนเหล่านี้ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติสวยงาม

ในบทความ “รู้จักกับแหลมตะลุมพุก” อีกตอนหนึ่งบันทึกไว้ว่า “ในราวตอนปลายรัชกาลที่ 5 ผู้คนหนาแน่นในท้องถิ่นแหลมตะลุมพุกของหมู่ที่ 2-3 ซึ่งเรียกว่าบ้านแหลม ในท้องที่หมู่ที่ 1 (บ้านปลายแหลม) ขณะนั้นยังเป็นเกาะทรายที่ผุดอยู่กลางน้ำ ท่านเจ้าคุณราชเมธี แห่งวัดมหาธาตุได้มาท่องเที่ยวเห็นภูมิประเทศน่าอัศจรรย์นัก ขณะนั้นพื้นที่นี้ยังไม่มีใครเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน จึงปลูกศาลา ขุดบ่อน้ำ (บ่อน้ำลูกนั้นบัดนี้ก็ยังเป็นอนุสรณ์) แล้วชักชวนชาวบ้านในบ้านแหลมให้ช่วยกันปลูกมะพร้าว ต่อมาที่ดินผืนนี้ได้โอนไปให้มกุฎราชวิทยาลัยแห่งวัดพระมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร จนปัจจุบันนี้

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้เกิดโรคห่าไข้ทรพิษ และอหิวาตกโรคขึ้น ทำให้คนล้มหายตายจากไปเป็นจำนวนมาก ที่รอดมาหน้าตาปุ้ปะตะปุมตะป้า ซึ่งเป็นผลจากการติดเชื้อ ขณะที่โรคห่ากำลังระบาดอยู่ที่แหลมตะลุมพุกนั้น ชาวบ้านได้ทำพิธีสวดบ้านมีธงเทียว เขียวแดง ไฟสว่างไสว อุปราชมณฑลปักษ์ใต้ผ่านมาทางทะเลเห็นเป็นประหลาดยิ่งก็แวะมาเยี่ยมในพิธีงาน”



ที่มา : หนังสือปากพนังสังสรรค์ 19 ธ.ค. 2530

### ลักษณะภูมิประเทศของแหลมตะลุมพุก

แหลมตะลุมพุกมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	อ่าวนครศรีธรรมราช (อ่าวปากพนัง)
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	อ่าวปากพนัง (อ่าวนครศรีธรรมราช)

ลักษณะทางกายภาพของแหลมตะลุมพุกเป็นลักษณะของพื้นดินที่ยื่นยาวลงไปในทะเลเป็นแหลมยาวในแนวเหนือ – ใต้ รูปยาวเรียวเป็นรูปโค้งไปทางทิศตะวันตก มีทะเลล้อมรอบทั้ง 3 ด้าน พื้นดินแห่งนี้เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายของทรายชายฝั่งจากทิศใต้ของฝั่งทะเลด้านตะวันตก

ของอ่าวไทยค่อยๆ เคลื่อนย้ายทรายไปทางทิศเหนือของแหลมตะลุมพุก กับแรงผลักดันของสายน้ำในลำแม่น้ำปากพนัง ทำให้เกิดสันทรายที่ยื่นยาวเป็นแหลมทางทิศเหนือ ทำให้เกิดเป็นอ่าวปากพนังทางทิศตะวันตกของแหลมตะลุมพุก กลายเป็นที่กำบังคลื่นลม เหมาะแก่การจอดเรือในอดีต และเป็นเมืองท่าทางการค้าขายที่ปากแม่น้ำเมืองปากพนัง

พื้นที่ส่วนใหญ่ของแหลมตะลุมพุกเป็นป่าสนที่ขึ้นเป็นทิวยาวตามแนวของแหลม ซึ่งขนาดของต้นสนจะมีขนาดเล็กลงตามลำดับเมื่อยิ่งใกล้ปลายแหลม นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลนซึ่งประกอบด้วยดินแสม โกงกาง ตะบูน ลำพู ลำแพง ตุม คลัก ฯลฯ อยู่ทางทิศตะวันตกของแหลมบริเวณด้านอ่าวปากพนัง (อ่าวนคร)



ที่มา : <http://www.infinitychumphon.com>

สำหรับบริเวณปลายแหลมยังไม่มีกรตั้งบ้านเรือนถาวรอยู่อาศัย ยังคงเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีบรรยากาศเงียบสงบ ยกเว้นพื้นที่ถัดเข้ามาทางด้านในจึงจะมีหมู่บ้าน ในปัจจุบันปลายแหลมทรายของแหลมตะลุมพุกจะงอกยาวเพิ่มขึ้นโดยลำดับ



ป่าชายเลนปากพนัง

# หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

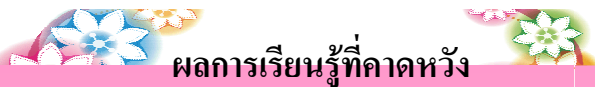


แฮเรียต (HARRIET)



## สาระสำคัญ

แฮเรียต เป็นชื่อพายุโซนร้อนที่เกิดขึ้นในทะเลจีนใต้ และขึ้นฝั่งที่แหลมตะลุมพุกในปี พ.ศ. 2505 ซึ่งทำความเสียหายแก่ชาวแหลมตะลุมพุกมากมาย จนเกิดเป็น “วันมหาวิปโยค”



## ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาของพายุโซนร้อนแฮเรียตได้
2. นักเรียนสามารถบอกผลกระทบที่ได้รับจากพายุโซนร้อนแฮเรียตได้





**แฮเรียต (HARRIET)**

แฮเรียตเป็นชื่อพายุโซนร้อนที่เกิดขึ้นในทะเลจีนใต้ บริเวณปลายแหลมญวนมาขึ้นฝั่งที่แหลมตะลุมพุก และบริเวณพื้นที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 25 เดือนตุลาคม พ.ศ.2505 ตามบันทึกเหตุการณ์พายุโซนร้อนที่นครศรีธรรมราชของพันตรีนายแพทย์สง่า รามณรงค์ เขียนบันทึกว่ากรมอุตุนิยมวิทยา ได้ประกาศแจ้งทางวิทยุแห่งประเทศไทยว่า



ที่มา : หนังสือแผนที่ตะลุมพุก

วันที่ 22 ตุลาคม 2505 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายงานข่าวพายุดีเฟรสชันก่อตัวอยู่ปลายแหลมญวน และกำลังเคลื่อนตัวเข้าอ่าวไทย จะทำให้



ที่มา : หนังสือแผนที่ตะลุมพุก

ฝนตกหนัก ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ทราบ เพราะมัวแต่ทำมาหากินออกเรือประมง จึงไม่ค่อยสนใจข่าวต่างๆ จากทางราชการ ประกอบกับทั้งตำบลแหลมตะลุมพุกมีวิทยุเพียง 2 เครื่องเท่านั้น

วันที่ 24 ตุลาคม 2505 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายงานข่าวว่าพายุดีเฟรสชันได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นพายุโซนร้อน และกำลัง

เคลื่อนตัวเข้าสู่ฝั่งอ่าวไทย ห่างจากฝั่งประมาณ 200 กิโลเมตร มีความเร็วลมประมาณ 180 – 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

วันที่ 25 ตุลาคม 2505 ฝนตกหนักติดต่อกันทั้งวัน ช่วงเวลาบ่ายถึงเย็นได้ทวีความรุนแรงขึ้น ท้องฟ้ามีดกริมไปหมด ครั้นถึงเวลา 19.00 น. ลมหน้าพายุก็เริ่มโหมตีเป็นระลอกแรก กระหน้าเข้ามาทางทิศเหนือ ก่อนไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ บ้านเรือนโยกคลอนหักพัง ผู้คนหอบลูกจูงหลานกันไกลาหลอลหม่าน ตะโกนเรียกหาระคนกับเสียงหวีดร้องด้วยความตกใจกลัวที่ตั้งสติได้ก็รีบเปิดประตูหน้าต่างรื้อฝาบ้านลงเพื่อลดแรงกระแทกของลม ไม่นานน้มน้ำทะเลก็ทะลักขึ้นมาท่วมพื้นอย่างเชี่ยวกรากและสูงอย่างรวดเร็ว



ที่มา : หนังสือแผนที่ตะลุมพุก



ต่างคนต่างก็ตะเกียกตะกายหนีน้ำ บ้างก็นำเด็กและคนชราลงเรือริบหนีเข้าป่า โกงกาง (ป่าชายเลน) บ้างก็หนีไปอาศัยบ้านที่แข็งแรงหลังละหลายสิบคน บางบ้านก็นับร้อยสองร้อยคน และที่โรงพระนั้นมากถึงร่วมสามร้อยคน คลื่นยักษ์จากลมที่มีความเร็วถึง 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และมีเส้นผ่าศูนย์กลางกว้างถึง 300 กิโลเมตร ได้ถาโถมขึ้นฝั่งทำให้ระดับน้ำสูงสุดเกือบมิดบ้าน 2 ชั้น ผู้ที่



ที่มา : หนังสือเสน่ห์ตะลุมพุก



ที่มา : หนังสือเสน่ห์ตะลุมพุก

หนีขึ้นไปชั้นบนของบ้านได้แล้วเกิดนึกถึงลูกขึ้นมาได้ กลับวิ่งกลับลงมาหา ต้องจมน้ำไปก็มามาก บ้างก็ต้องรีอกระเบื้องออกแล้วห้กระแนงขึ้นไปนั่งอยู่บนหลังคา ครั้นต้านแรงลมแรงคลื่นไม่ไหวทุกคนทั้งบ้านก็ถูกพายุพัดพามหา

อีกไม่นานนักลมพายุก็วกกลับเข้ามาโจมตีเป็นระลอกที่สอง จากทางทิศใต้ก่อนไปทางทิศตะวันตก ครั้งนี้ระดับน้ำสูงขึ้นกว่าเดิม บรรดาบ้านเรือนที่ทนทาน

ให้คนหลบภัยในระลอกแรกต้องพังทลายแตกสลายไปหลายหลัง ผู้ที่ติดอยู่ภายในคืนร้องขอความช่วยเหลือ แล้วจมน้ำหายไป มีสภาพเหมือนกับกรงขังที่นำมาคดให้จมน้ำอย่างโรย่านั้น เป็นที่น่าเวทนายิ่งนัก

เมื่อลมพายุสงบลงระดับน้ำก็ลดลงอย่างรวดเร็วจนเข้าสู่ปกติ พบศพคนตายเกลื่อนไปหมด ผู้ที่รอดตายส่วนใหญ่ไปอาศัยป่าชายเลนเป็นที่นั่งยึดเกาะลดความรุนแรงของลมและกระแสน้ำ ส่วนบ้านเรือนและทรัพย์สินนั้นเสียหายไปทั้งหมด กลายเป็นคนสิ้นเนื้อประดาตัว มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,000 คน และที่รอดตายไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีเครื่องอุปโภคบริโภค ประมาณ 3,000 คน



ที่มา : หนังสือเสน่ห์ตะลุมพุก

นี่คือเหตุการณ์มหาวาตภัยที่สร้างความเสียหายครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดของประเทศครั้งหนึ่งด้วยเช่นกัน ที่เรียกกันว่า“พายุโซนร้อนแฮเรียต” ทำให้แหลมตะลุมพุกต้องราบเป็นหน้ากลอง วันที่ 25 ตุลาคม 2505 เป็นวันที่ชาวปากพนังไม่เคยลืมเลือนไปจากความทรงจำได้เลย

# หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

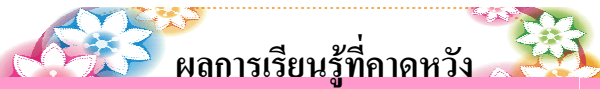


## โรงสีไฟ



### สาระสำคัญ

ในสมัยโบราณปากพนังเป็นศูนย์กลางการค้าข้าวที่สำคัญของภาคใต้และแหลมมาลายู โดยเฉพาะในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 นับเป็นยุคค้าข้าวที่รุ่งเรืองที่สุดของปากพนัง จึงเกิดโรงสีไฟหรือโรงสีข้าวขึ้นบริเวณสองฝั่งแม่น้ำปากพนังหลายโรง



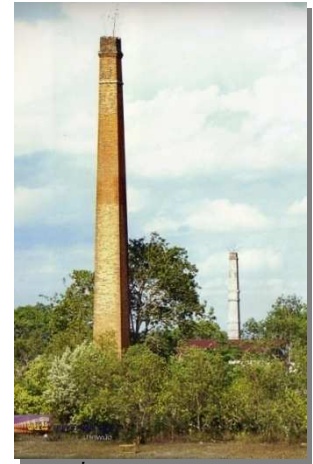
### ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงพัฒนาการการค้าข้าวของปากพนัง
2. เพื่อให้นักเรียนทราบความเป็นมาของการก่อตั้งโรงสีไฟในปากพนัง



## โรงสีไฟในปากพนัง

ปากพนัง เป็นศูนย์กลางการค้าข้าวที่สำคัญของภาคใต้ และแหลมมาลายูมาตั้งแต่โบราณ โดยเฉพาะในช่วงสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จนถึงสมัยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นับเป็นยุคที่การค้าข้าวของปากพนังรุ่งเรืองมากที่สุด จึงเกิดโรงสีขึ้นมากมาย โรงสีในระยะแรกเป็นโรงสีที่ใช้กำลังคน แม้จะมีอยู่หลายสิบโรง แต่ปรากฏว่าผลผลิตข้าวเปลือกในขณะนั้นมีมากจนโรงสีๆ ไม่ทันต้องส่งไปกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2447 จึงเกิดโรงสีไฟขึ้นที่ปากพนัง และนับจากนั้นมาการค้าข้าวเจริญรุดหน้ามีโรงสีไฟเกิดขึ้นอีกหลายโรง

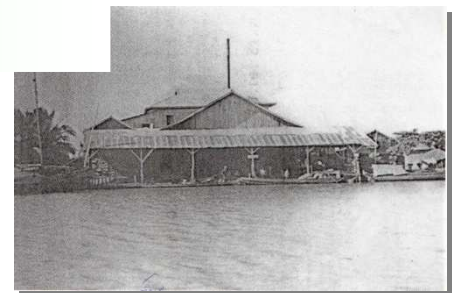


ที่มา : ปล่องโรงสีไฟ  
ริมฝั่งแม่น้ำปากพนัง

โรงสีไฟที่เกิดขึ้นในกลุ่มน้ำปากพนัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2447 เป็นต้นมาจนถึงโรงสุดท้ายที่ตั้งอยู่ในปี พ.ศ. 2510 นับได้ 19 โรง แต่ที่เข้าอยู่ในลำดับที่ในบัญชีของบริษัทข้าวไทยปักษ์ใต้จำกัด ได้เข้ามาตั้งสำนักงานที่ปากพนัง ในปี พ.ศ. 2510 นั้นมีเพียง 14 โรง ซึ่งภายหลังถูกเรียกเป็นลำดับเลขที่แทนชื่อของโรงสี (เริ่มนับจากปากอ่าวไปยังต้นน้ำ) เช่น โรงสีเอี่ยมเส็ง เรียกว่า โรงสี 1 เป็นต้น สำหรับโรงสีไฟที่อยู่ในเขตเทศบาล และเขตพื้นที่อำเภอปากพนัง มีทั้งหมด 9 โรง คือ

### 1. โรงสีไฟเอี่ยมเส็ง (โรงสี 1)

ตั้งอยู่ฝั่งซ้าย (นับจากปากอ่าวขึ้นไปต้นน้ำ) ของแม่น้ำปากพนัง ใกล้ที่ตั้งเดิมมีบางเล็กๆ เรียกว่า บางชันนัง (ชันนัง เป็นเครื่องมือดักสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง) ปัจจุบันบางนี้ได้ถมไปแล้ว โรงสีไฟเอี่ยมเส็ง ดำเนินกิจการโดย โคว์จ้งพวง (ต้นสกุลสุชาโต) ในปี พ.ศ. 2464 และในปี พ.ศ. 2490 หลังวันประเพณีชักพระ 2 วัน เกิดไฟไหม้โรงสี แต่ก็สามารถฟื้นกิจการมาถึง พ.ศ. 2509 จึงหยุดกิจการโรงสี เดิมปล่องโรงสีไฟเป็นหลัก ภายหลังเกิดไฟไหม้ คือ พ.ศ. 2490 จึงได้เปลี่ยนเป็นก่อด้วยอิฐ



ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15



ความเสียหายจากพายุเฮอริเคน

## 2. โรงสีไฟเอยะหลี่ (โรงสี 2)

ตั้งอยู่ที่บ้านใหม่ ในเขตเทศบาลอำเภอปากพนังอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปากพนัง เจ้าของกิจการคือ โคว์เปงเจือ เริ่มดำเนินกิจการในปี พ.ศ. 2462 และหยุดกิจการในปี พ.ศ. 2508 ปล่อยโรงสีไฟก่อด้วยอิฐ

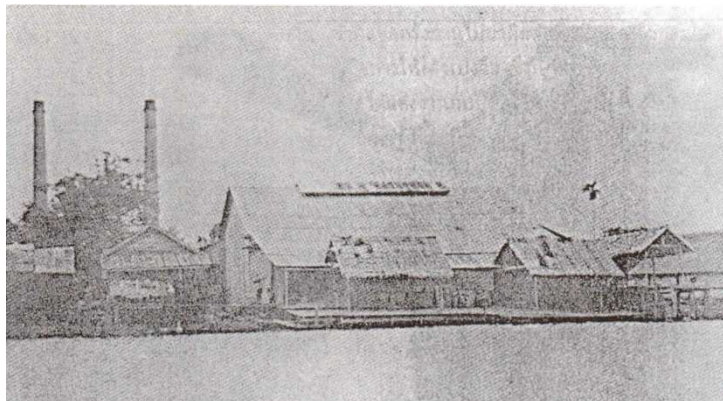


ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 2

## 3. โรงสีเอยะเชียง (โรงสี 3)

ตั้งอยู่บ้านใหม่ ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปากพนังปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปากพนังตั้งติดกับโรงสี 2 คนในท้องถิ่นจึงมักเรียกโรงสีทั้งสองนี้ว่า โรงสีแฝด หรือโรงสีสองพี่น้อง ทั้งที่เจ้าของโรงสีทั้งสองมิได้เป็นญาติพี่น้องกันเลย ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2476 เจ้าของกิจการคือขุนวรพัฒนภักดี (ตันตระกูลพัฒนภักดี) พ.ศ. 2498 หยุดกิจการชั่วคราว เนื่องจากมีทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ และต้องหยุดกิจการลงในปี พ.ศ. 2504 ปล่อยโรงสีไฟก่อด้วยอิฐ



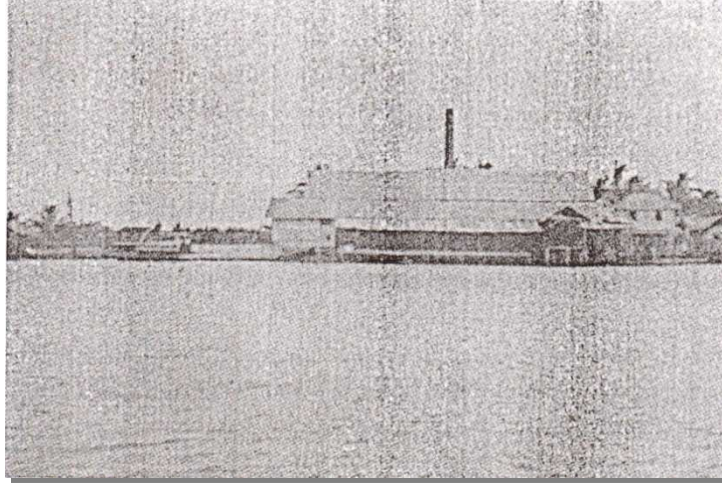
ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 3



#### 4. โรงสีหมงฮวด (โรงสี 4)

ตั้งอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำปากพนัง ตรงกันข้ามกับโรงสีเอี้ยะหลี่ (โรงสี 2) ปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลอำเภอปากพนัง เริ่มกิจการในปี พ.ศ. 2470 เจ้าของกิจการคือ นายกิมปี่ แซ่อึ้ง (นายปีชนะบุรี) และหยุดกิจการลงในปี พ.ศ. 2508 ปล่องโรงสีไฟก่อด้วยอิฐ

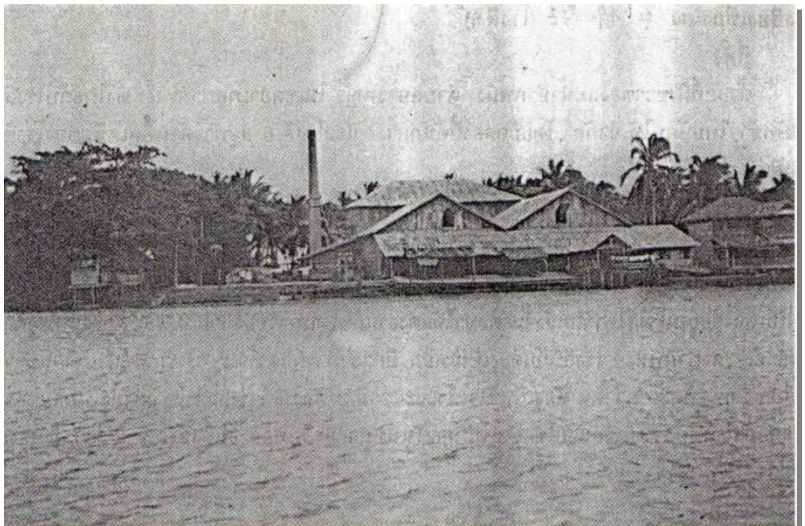


ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 4

#### 5. โรงสีกวางฮั่ว (โรงสี 5)

ตั้งอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำปากพนัง ปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลอำเภอปากพนัง ผู้ก่อตั้งกิจการคือ นายกวางโต แซ่ตัน (ตันตระกูลตันศรีเจริญ) ในปี พ.ศ. 2485 แต่ต้องประสบกับความล้มเหลว จึงต้องหยุดกิจการในปี พ.ศ. 2488 สาเหตุที่หยุดกิจการเนื่องจากไม่ยอมรับร่วมมือกับบริษัทข้าวไทย ปักษ์ได้ เจ้าของโรงสี 8



ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

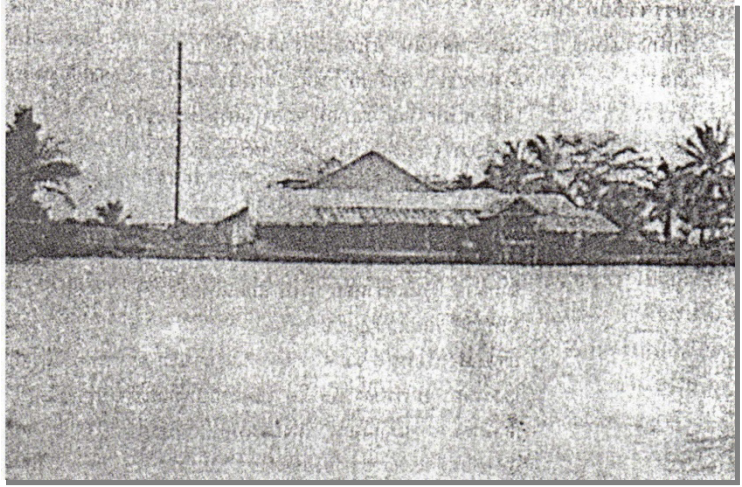
เพราะมีอุดมการณ์ที่ต่อต้านญี่ปุ่น ส่วนบริษัท

ข้าวไทยปักษ์ได้สมัยนั้นขายข้าวให้ญี่ปุ่น ปล่องโรงสีไฟก่อด้วยอิฐ



## 6. โรงสีฝางเชียงเฮง (โรงสี 6)

ตั้งอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำปากพนัง บ้านบางหญ้า ในเขตอำเภอปากพนัง ตั้งใกล้กับโรงสีบริษัทข้าวไทยปักษ์ใต้จำกัด อยู่ทางด้านทิศเหนือของโรงสีบริษัทข้าวไทยปักษ์ใต้ ผู้ก่อตั้งคือนายเชียง โกฏิกุล (แซ่โก) ต่อมาได้ให้บุตรชายชื่อนายโชคชัย โกฏิกุล ดำเนินกิจการสืบทอดจนถึงปีพ.ศ. 2500 จึงหยุดกิจการ ปล่อยให้โรงสีไฟเป็นเหล็ก

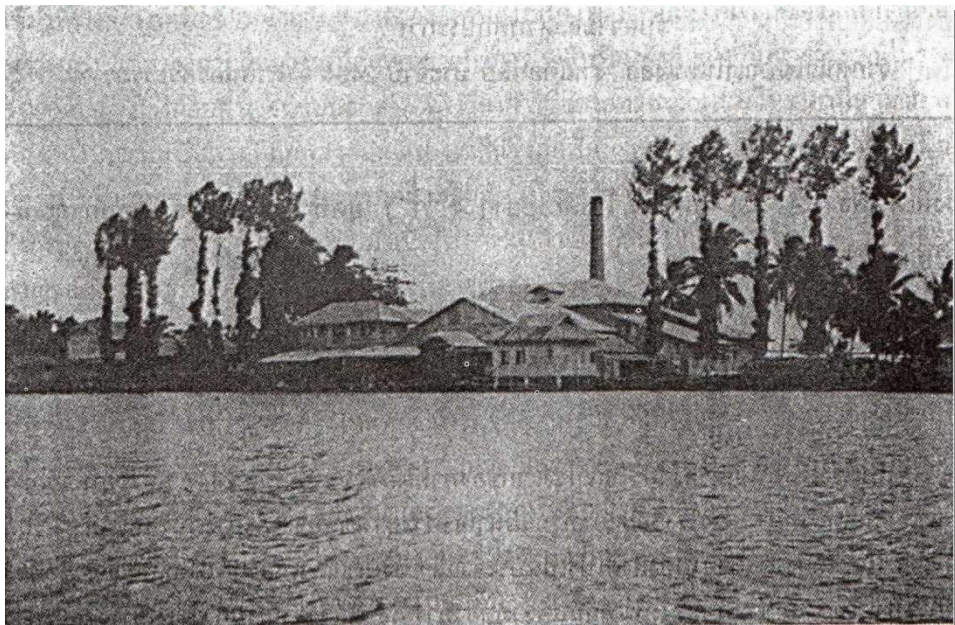


ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 6

## 7. โรงสีหยิกเส็งจัน (โรงสี 7)

ตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำปากพนัง บ้านบางกรูด ในเขตอำเภอปากพนัง ชาวจีนไหหลำเป็นผู้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2465 ใช้ชื่อว่า โรงสีไทน่าง ช่วงหลังได้ขายกิจการให้กับขุนบรรดินรักษ์ โรงสีนี้ได้หยุดกิจการในปี พ.ศ. 2505 ปล่อยให้โรงสีไฟก่อด้วยอิฐ

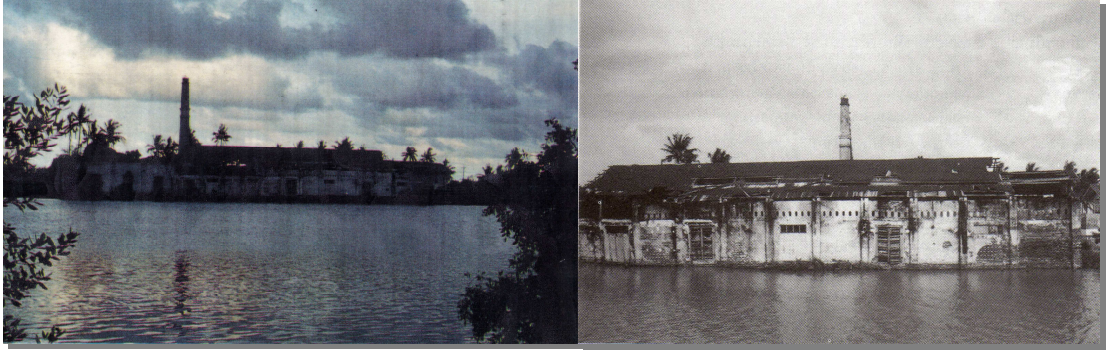


ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 7

## 8. โรงสีบริษัทยกอบกาญจน์ (โรงสี 8)

ตั้งอยู่ที่บางนาว (ในเขตเทศบาล) ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปากพนัง อยู่ตรงกันข้ามกับโรงสี  
ง่วนไถ่ (โรงสี 9) เป็นโรงสีที่ใช้เครื่องจักรไอน้ำโรงแรกของภาคใต้ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2447 ผู้ตั้งชื่อ

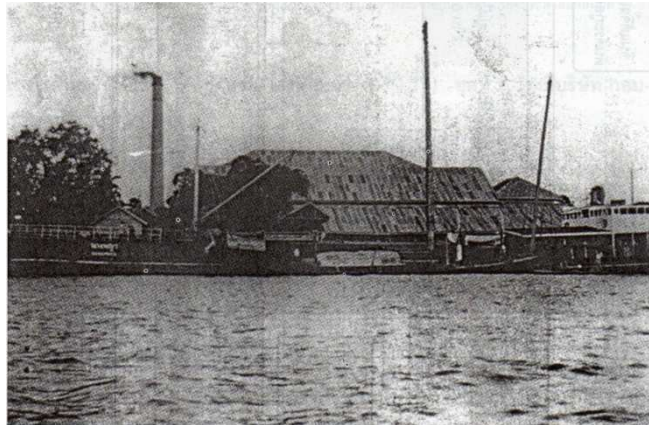


ที่มา : แผ่นพับโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

โค้วฮักหัง (โค้วฮะหัง) เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว ในปี พ.ศ. 2478 นางกอบกาญจน์ ชัยสงค์ ชาวเมือง  
กาญจนดิษฐ์ ได้ซื้อกิจการและจดทะเบียน “โรงสีบริษัทยกอบกาญจน์” ซึ่งคนในท้องถิ่นจะเรียกกัน  
ว่า “โรงสีแม่ครู” ในระยะนี้โรงสี 8 เฟื่องฟูมาก และในที่สุดก็ต้องหยุดกิจการในปี พ.ศ. 2495  
เพราะไม่มีเงินที่จะซื้อข้าวเปลือกมาป้อนโรงสี ปล่องโรงสีไฟก่อด้วยอิฐ พระบาทสมเด็จพระ  
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จที่โรงสีไฟโค้วฮักหัง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448)

## 9. โรงสีง่วนไถ่ (โรงสี 9)

ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำปากพนัง ตรงข้ามกับโรงสี 8 อยู่ในเขตอำเภอปากพนัง ผู้ก่อตั้ง  
คือ โค้วง่วนไถ่ เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว โค้วง่วนไถ่ ต้องการซื้อกิจการโรงสี 8 ซึ่งขณะนั้น  
นางกอบกาญจน์ ชัยสงค์ ดำเนินกิจการอยู่ แต่ตกลงกันไม่ได้ จึงได้ตั้งโรงสี 9 ฝั่งตรงข้ามกับ  
โรงสี 8 ในปี พ.ศ. 2480 และดำเนินกิจการจนถึงปี พ.ศ. 2505 จึงหยุดกิจการ ปล่องโรงสีไฟก่อ  
ด้วยอิฐ ชาวบ้านจะเรียกโรงสีแห่งนี้ว่า โรงสีเก้าห้อง



ที่มา : ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ 15

รูปโรงสี 9

# หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

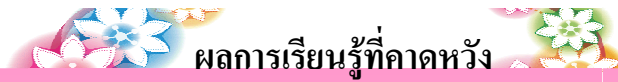


บ้านศรีสมบูรณ์



สาระสำคัญ

บ้านศรีสมบูรณ์ เป็นชุมชนที่ก่อเกิดประเพณีการทำขนมลาขึ้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังอนุรักษ์สิ่งที่ดั้งเดิมเหล่านี้ไว้ บ้านศรีสมบูรณ์ได้ยึดลำนํ้าเล็กๆ ในการตั้งบ้านเรือนและการประกอบอาชีพ นั่นคือ ลำบางหอยรอก จากลำบางนี้จึงได้ตั้งเป็นชื่อบ้านของชุมชนตั้งแต่โบราณว่า “บ้านหอยรอก” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “บ้านศรีสมบูรณ์”



ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้นักเรียนได้ทราบประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านศรีสมบูรณ์ อันเป็นชุมชนแห่งการเกิดประเพณีการทำขนมลา





## บ้านศรีสมบุญ

ในสมัยโบราณการตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยของกลุ่มคน หรือชุมชนมักจะยึด แม่น้ำลำคลอง เป็นที่ตั้งของชุมชนนั้นๆ เพราะสามารถใช้แม่น้ำลำคลอง เป็นแหล่งประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิต และเป็นเส้นทางคมนาคมในการติดต่อค้าขายซึ่งกันและกัน

การตั้งบ้านเรือนของชุมชน ศรีสมบุญ ก็เหมือนกับชุมชนอื่นๆ แม้ว่าชุมชนศรีสมบุญจะไม่ได้ ตั้งอยู่ติดกับลำแม่น้ำสายใหญ่ แต่ก็ ยึดลำบางเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการ ตั้งบ้านเรือน นั่นคือ “บางหอยราก” คำว่า “บาง” หมายถึง ลำน้ำเล็กๆ ที่สามารถใช้เป็นเส้นทางในการ ประกอบอาชีพ และคมนาคมทาง น้ำได้สะดวก และลำบางทุกสายสามารถไหลออกสู่ลำคลอง แม่น้ำ หรือทะเลในที่สุด



ที่มา : ลำคลองหอยราก

บ้านศรีสมบุญ ซึ่งตั้งอยู่สองฝั่งของลำบางหอยราก จึงเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่คอยหล่อเลี้ยงผู้คนในชุมชนนี้ให้อยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข จนก่อเกิด



ที่มา : ชุมชนกลุ่มแม่บ้านขนมลา

เป็นประเพณีท้องถิ่นที่ดีงาม และแตกต่างไปจากชุมชนอื่นมานานแสนนาน ประเพณีที่ตกทอดจากบรรพบุรุษสู่รุ่นลูก หลาน เหลน ในปัจจุบัน คือ ประเพณีการทำขนมลา

บ้านศรีสมบุญ เดิมชื่อ “บ้านหอยราก” บริเวณนี้เคยอุดมสมบูรณ์ไปด้วย กุ้ง หอย ปู ปลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “หอยราก” จะมีอยู่ทุกชุมชนมากมาย

ตามบริเวณข้างคดโค้งของลำบางหอยราก ผู้คนในอดีตจึงได้เรียกลำน้ำเล็กๆ นี้ว่า “บางหอยราก”

“หอยราก” เป็นหอยชนิด 2 ฝาที่ชอบปรากฏอยู่ตามบริเวณดิน โคลนที่มีน้ำเค็มขึ้นถึง และชอบเกาะอยู่บนไม้ฝุๆ รูปร่างของหอยรากมีลักษณะคล้ายหน่อเหียง จะมีรากยาวปักอยู่ที่ดิน โคลน ใ้รับประทานได้ เมื่อมีการตั้งบ้านเรือนเกิดขึ้นจึงใช้ชื่อบ้านของชุมชนให้เหมาะสมกับสถานที่ว่า “บ้านหอยราก”



หอยราก

ในระยะหลังคาดว่าประมาณปี พ.ศ. 2484 ได้มีการเปลี่ยนชื่อบ้านนามเมืองกันมากมาย “บ้านหอยรอก” เป็นชุมชนหนึ่งที่ถูกเปลี่ยนชื่อบ้านไปด้วยเป็น “บ้านศรีสมบูรณ” สาเหตุที่



ที่มา : ชุมชนทำขนมลาบ้านหอยรอก

เปลี่ยนเป็นศรีสมบูรณ มีข้อสันนิษฐานว่า เลยชุมชนบ้านหอยรอกไปทางทิศใต้ จะมีชุมชนเล็กๆ ตั้งอยู่เรียกกันว่า “บ้านบางบูรณ” เพราะบริเวณนี้จะมีต้นตะบูนขึ้นชุกชุมมาก และบริเวณชายฝั่งแม่น้ำปากพนังลแวกนั้นก็จะมีต้นตะบูนขึ้นจำนวนมาก เมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมา ได้มีการสร้างวัดขึ้นที่บริเวณใกล้เคียงกันนี้ จึงใช้ชื่อวัดตาม

พรรณไม้ที่มีมากในบริเวณนี้คือ ต้นตะบูน และได้ตั้งชื่อวัดที่สร้างขึ้นนี้ว่า “วัดศรีสมบูรณ” จากนั้นได้มีการเปลี่ยนชื่อ “บ้านหอยรอก” ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดศรีสมบูรณ เป็น “บ้านศรีสมบูรณ” ด้วย

อีกนัยหนึ่ง บริเวณที่ตั้งของชุมชนบ้านหอยรอกทางด้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำปากพนัง อันเป็นแหล่งที่ประชากรกลุ่มนี้ใช้หาปลา กุ้ง หอย ปู เลี้ยงชีวิตและการคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่น สำหรับทิศใต้ของบ้านหอยรอกจะเป็นทุ่งโล่งบริเวณนี้จะมีดินดีเหมาะแก่การปลูกข้าว บริเวณนี้จึงเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอปากพนัง ข้าวที่ผลิตได้ก็ส่งไปสีตามโรงสีไฟสองฝั่งแม่น้ำปากพนัง เมื่อชุมชนหอยรอกอยู่ระหว่างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวนี้จึงได้เปลี่ยนชื่อให้เหมาะสมกับสภาพความสมบูรณ์ที่ตั้งอยู่ว่า “บ้านศรีสมบูรณ” แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนชื่อเป็น “บ้านศรีสมบูรณ” แล้วก็ตาม แต่ชาวบ้านทั่วไปส่วนใหญ่ยังคงเรียกกันติดปากว่า “บ้านหอยรอก” จนถึงปัจจุบันนี้



ที่มา : ทางเข้าชุมชนบ้านหอยรอก



ที่มา : แม่น้ำปากพนัง



# หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

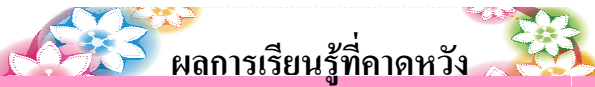


ขนมลา



## สาระสำคัญ

ขนมลา เป็นขนมท้องถิ่นเฉพาะของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีแหล่งทำที่ใหญ่ที่สุด อร่อยที่สุดที่บ้านหอยรอก อำเภอปากพนัง เป็นขนมที่มีความสำคัญในพิธีสารทเดือนสิบ ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนแพรพรรณเครื่องนุ่งห่มในการจัดหมรับงานบุญสารทเดือนสิบ ประเพณีท้องถิ่นของปากพนังและนครศรีธรรมราช



## ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของขนมลาได้
2. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของขนมลาในประเพณีสารทเดือนสิบได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถบอกส่วนผสม และขั้นตอนในการทำขนมลาได้



**ขนมลา**

ขนมท้องถิ่นชนิดหนึ่งชื่อ “ขนมลา” อาจจะไม่ค่อยคุ้นหูคุ้นตามุคคโดยทั่วไปมากนัก เนื่องจากแปลกทั้งชื่อและรูปแบบของตัวขนม เพราะเป็นขนมพื้นบ้านเฉพาะท้องถิ่น อาจจะรู้จักกันเพียงคนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งที่ทำขนมลากันมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชื่อเสียงรสชาติดีอร่อยที่สุด ปัจจุบันนี้ทำเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย คือ “ขนมลาบ้านหอยรอก” อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช “บ้านหอยรอก” เป็นหมู่บ้านเดียวในปัจจุบันที่ยังคงอนุรักษ์ประเพณีการทำขนมลาไว้เป็นอย่างดี



ที่มา : ประภาศน์นฤมิตรงานวันขนมลา

“ขนมลา” เกิดขึ้นเมื่อใด ใครเป็นคนคิดทำขึ้นมา เป็นครั้งแรกไม่ปรากฏหลักฐานชัด ทราบแต่ว่าชาวปากพนังรู้จักทำขนมลาขึ้นใช้ในงานประเพณีสารทเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาพร้อมกับการก่อตั้งอาณาจักรตามพรลิงก์งานประเพณีสารทเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น ชาวนครศรีธรรมราชนั้นจะต้องจัด หมฺรับ ไปทำบุญที่วัดในวันแรม 14 ค่ำ และวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ ซึ่งเป็น “วันสารท” หัวใจสำคัญของหมฺรับในพิธีสารทเดือนสิบจะต้องประกอบด้วยขนม 5 อย่าง คือ

1. ขนมลา เป็นสัญลักษณ์แทนแพพรพรรณ เครื่องนุ่งห่ม



ที่มา : <http://www.oknation.net>

2. ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพสำหรับบุรพชนใช้ล่องข้ามห้วงมหรณพ



ที่มา : <http://www.krusupap.com/images/1166714775/p35.jpg>

3. ขนมง (ขนมไข่ปลา) เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับ



ที่มา : <http://www.krusupap.com/images/1166714775/p36.jpg>

4. ขนมดีซ่า เป็นสัญลักษณ์แทนเงินเบี้ยสำหรับใช้สอย



ที่มา : <http://www.krusupap.com/images/1166714775/p36.jpg>

5. ขนมบ้า เป็นสัญลักษณ์แทนลูกสะบ้าสำหรับบุรพชนจะได้ใช้เล่นในวันสงกรานต์



ที่มา : <http://elara.lunarservers.com>

เมื่อขนมลาเป็นหัวใจสำคัญอันดับหนึ่ง สำหรับประเพณีบุญสารทเดือนสิบ เพราะเป็นสัญลักษณ์ใช้แทนเพชรพรรณ เครื่องนุ่งห่ม และเป็นขนมที่ขาดไม่ได้ในการจัด หมักรับ งานบุญสารทเดือนสิบ ด้วยความเชื่อของคนรุ่นหลังที่ว่าหลังจาก ปู่ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง ได้ถึงแก่กรรมล่วงไปแล้ว จะไปอยู่อีกภพหนึ่ง ซึ่งอาจจะไม่มีเสื้อผ้าใช้หรือมีใช้ไม่เพียงพอ จึงได้จัดหาสิ่งของที่คิดว่าน่าจะใช้แทนเสื้อผ้าได้ นำไปทำบุญอุทิศส่วนกุศลส่งให้บุรพชนเหล่านั้น นับเป็นความเชื่อที่ละเอียดอ่อนน่ายกย่องสรรเสริญชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ยิ่งนัก แม้ว่าความเชื่อเหล่านี้จะมีมานานแสนนานแล้วก็ตามแต่ปัจจุบันนี้ก็ไม่ได้เสื่อมสูญไปจากจิตใจของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชและยังคงเป็นความเชื่อที่ฝังรากลึกที่ต้องถ่ายทอดไปยังคนรุ่นหลังต่อไปเรื่อยๆ

ขนมลาเป็นขนมที่มีขั้นตอนการทำหลายขั้นตอนคิดว่าไม่มีขนมชนิดใดที่มีกรรมวิธีการทำมากเท่ากับขนมลา นั่นย่อมแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความตั้งใจจริงของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ได้คิดทำขนมชนิดนี้ขึ้นมาเพื่อบุรพชนที่ล่วงลับไปแล้วโดยเฉพาะ ซึ่งมีเครื่องปรุงและวิธีการทำดังต่อไปนี้

## เครื่องปรุงขนมลา

ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว น้ำตาลทราย น้ำผึ้งจากเคี้ยวให้ข้น น้ำมันพืช (โบราณใช้น้ำมันมะพร้าว) ไข่ต้ม (ใช้เฉพาะไข่แดง)

## วิธีการทำ

ล้างข้าวเจ้า ข้าวเหนียวให้สะอาดแล้วหมักใบกระวะไว้ในโอ่ง หรือภาชนะอื่น 2 คืน ใบกระวะจะทำให้ข้าวเจ้า ข้าวเหนียวที่หมักไว้เปื่อยง่าย ทำให้ไม่ง่ายขึ้น เมื่อครบกำหนดจะต้องนำข้าวเจ้า ข้าวเหนียวเหล่านั้นล้างจนสะอาดให้หมดกลิ่น นำไปโม่ให้ละเอียด นำแป้งที่โม่แล้วไปละลายกับน้ำใช้ผ้าขาวกรองแป้ง ตั้งแป้งนั้นไว้จนตกตะกอน เอน้ำของส่วนบนตะกอนแป้งออก จึงนำแป้งนั้นมาใส่ถุงผ้าบางๆ หรือวางให้สะเด็ดน้ำ โดยหาของที่มีน้ำหนักมาทับให้แป้งแห้ง แล้วจึงนำแป้งที่แห้งแล้วใส่ลงเครื่องตีแป้งอยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง พร้อมกับผสมน้ำผึ้งจากและน้ำตาลทรายคลุกเคล้าจนเข้ากันดี จึงลองเอามือจุ่มโรย (ทอด) ดู เมื่อเห็นว่าเป็นเส้นดีและโรยไม่ขาดสายก็ใช้ได้ ลองชิมรสชาติให้เป็นที่พอใจ



## วิธีโรยหรือทอด

โรย (ทอด) ด้วยกระทะขนาดใหญ่ กระทะนั้นตั้งอยู่บนไฟอ่อนๆ เอน้ำมันผสมไข่แดงทา (ลา) ให้ทั่วกระทะ พอกระทะร้อนได้ที่แล้ว เอนแป้งที่ผสมได้รสดีใส่กะลามะพร้าวขนาดใหญ่ หรือกระป๋องที่ทำขึ้นอย่างประณีต สำหรับโรยแป้งขนมลาโดยเฉพาะ โดยเจาะรูที่ก้นเป็นรูเล็กๆ จำนวนมากแล้วนำไปโรยลงในกระทะ วิธีโรยก็วนไปวนมาให้ทั่วกระทะหลายๆ ครั้ง จนได้ขนาดใหญ่ตามต้องการ เมื่อขนมลาในกระทะสุกก็จะนำขึ้นจากกระทะโดยใช้ไม้ไผ่เล็กๆ บางๆ เขี่ยยกขนมลาจากกระทะมาวางซ้อนๆ กันให้น้ำมันสะเด็ด แล้วโรยแผ่นใหม่ต่อไปอีก แต่ก่อนที่จะโรยต้องทา (ลา) น้ำมันผสมไข่แดงที่ในกระทะทุกครั้งไป ขนมลาที่ทอดแล้วจะต้องวางตากลมให้แห้ง จึงจะนำมารับประทาน และส่งขายได้

ขั้นตอนการทำขนมลา  
บ้านหอยรอก

ทำไมจึงเรียกขนมชนิดนี้ว่า “ขนมลา” คิดว่าชื่อของขนมชนิดนี้น่าจะเรียกชื่อตามกรรมวิธีของการทำ เพราะทุกครั้งก่อนที่จะโรยแป้งลงในกระทะจะต้องทา (ลา) น้ำมันผสมไข่แดงเพื่อไม่ให้แป้งติดนั่นเอง การ “ทาน้ำมัน” ภาษาถิ่นภาคใต้เรียกว่า “ลามัน” คนภาคใต้จึงเรียกขนมชนิดนี้สั้นๆ ว่า “ขนมลา” ก็คือการลา “ทา” น้ำมันทุกครั้งก่อนโรยแป้งลงในกระทะนั้นเอง

อีกนัยหนึ่ง ขนมชนิดนี้มีกรรมวิธีการทำที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก กว่าที่จะได้มาเป็นขนมรับประทานได้นั้นต้องใช้เวลาในการทำหลายวัน และต้องช่วยกันหลายคน จำนวนคนเพียง 1-2 คนไม่สามารถทำขนมลาได้สำเร็จ เมื่อมีการทำขนมลาเกิดขึ้นในครอบครัวก็ต้องช่วยกันทุกคน เช่นคนหนึ่งหมักแป้ง อีกคนต้องช่วยกรองแป้ง อีก 2 คนต้องช่วยตำแป้ง และนำแป้งที่ตำแล้วไปละลายน้ำแล้วเทน้ำใสออก นำแป้งไปห่อใช้ภาชนะที่มีน้ำหนักมากทับให้แป้งสะเด็ดน้ำ ขั้นตอนการทำดังกล่าวล้วนต้องใช้แรงงานคนภายในครอบครัวทั้งสิ้น หากคนในครอบครัวไม่พอ ก็ต้องอาศัยญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน ลักษณะเช่นนี้ทางภาคใต้เรียกว่า “ลา” ก็จะไม่มีการนั่งวางต้องช่วยกันทำตามขั้นตอนของขนมดังกล่าว เป็นการ “ลา” ไปทั่วทุกคนในบ้าน

ในปัจจุบันได้มีการแปรรูปขนมลาเป็นหลายรูปแบบ เช่น นำม้วนโรยน้ำตาลตากแดดเก็บไว้รับประทาน หรือม้วนยาวๆ จากกระทะร้อนๆ เรียกว่า “ลางู” นอกจากนี้ยังมีการแปรรูปของขนมลาออกไปได้หลายชนิด โดยเปลี่ยนแปลงการผสมแป้งจากการใช้แป้งข้าวเจ้ากับแป้งข้าวเหนียวมาใช้แป้งมันผสมกับแป้งข้าวเจ้าสำเร็จรูป ใช้น้ำตาลทรายเคี้ยวแทนการใช้ น้ำผึ้งจาก แปรรูปออกมาเป็นขนมลาหน้าหมูหยอง ขนมลาอบตะไคร้ ขนมลารสกาแฟ ขนมลาใบเตย เป็นต้น ซึ่งแหล่งผลิตขนมลาทุกชนิดทุกประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่หมู่บ้านประเพณีท้องถิ่นขนมลที่บ้านหอยรอก หรือบ้านศรีสมบูรณ



ที่มา : ขนมลาแปรรูปบ้านหอยรอก



# หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

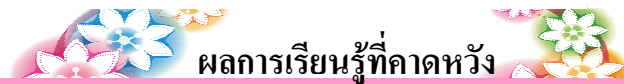


หมาจาก



## สาระสำคัญ

กอจากเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของปากพนังมาช้านาน โดยเฉพาะเป็นที่มาของ “หมาจาก” ซึ่งใช้ส่วนที่เป็นยอดของจากมาसानแล้วมัดหัวทำด้วยก้านจาก ก็ได้เป็นหมาจากไว้ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมี ส่วนอื่นของกอจากที่ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น ใบจากแก่ งวงจาก พอนจาก เป็นต้น



## ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความเป็นมาและวิธีการนำไปใช้งานของหมาจากได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักทำหมาจากไว้ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักส่วนต่างๆ ของกอจากและนำไปใช้ประโยชน์ได้



หมากจาก

“หมากจาก” เป็นภาชนะสำหรับตักน้ำดื่ม น้ำอาบ หรือตักน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน ต้นกำเนิดหมากจาก สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นที่อำเภอปากพนัง เพราะเป็นที่นิยมกันมากในอดีต ปัจจุบันนี้ยังมีให้เห็นอยู่บ้าง แต่น้อยมาก จนเด็กปากพนังแทบจะไม่มีรู้จัก

หมากจาก ทำขึ้นจากยอดอ่อนของกอจาก ซึ่งกอจากนี้ อุดมสมบูรณ์มากในอำเภอปากพนัง และ อำเภอใกล้เคียง เป็นพืชที่ทนทานต่อดินฟ้าอากาศ ไม่ว่าจะป็นน้ำจืด น้ำเค็ม น้ำกร่อยก็ขึ้นได้ดี



ที่มา : หนังสือ อสท ปีที่ 37 ฉบับที่ 2

กันยายน 2539

การทำหมากจากโดยการเลือกยอดที่ไม่อ่อนไม่แก่เกินไป เลือกเอายอดตามขนาดต้องการนำมาตัดออกทีละใบ ตัดปลายและตัดโคนใบออก แล้วนำไปผึ่งแดดพออุ่น อ่อนตัว นำใบจากเหล่านั้นมาสอดสานกันขึ้นเป็นรูป “หมากจาก” เสร็จแล้วรวบรวมทั้งสองข้างขึ้นเป็นหูทั้งสองและมัดติดกันด้วยก้านจาก

**กอจาก** เป็นพืชให้ประโยชน์เป็นอย่างมาก ไทยได้พันธุ์จากมาจากประเทศอินเดียขยายพันธุ์ด้วยธรรมชาติ และคน โดยธรรมชาติลูกตกในที่ที่มีน้ำเพียงพอ หรือลอยน้ำไปที่ไหนเมื่อน้ำลดก็งอกเอง ทุกส่วนของกอจากนำมาทำประโยชน์ในการใช้สอย ตลอดจนเป็นอาหารสำหรับรับประทาน อาทิเช่น



ที่มา : ป่าจากบ้านหอยรอก

**ใบจาก** ใบแก่ของกอจากใช้ประโยชน์โดยการนำมาเย็บประกอบเข้าเป็นตับ ใช้มุงหลังคาบ้านเรือน กั้นฝาบ้าน สร้างเพิง สร้างหนา เพื่ออาศัยหลบแดดหลบฝน ประโยชน์อย่างอื่นเช่น นำมาเย็บเป็นผืนโต เรียกว่า “แขง” สำหรับกันแดดกันฝนเช่นเดียวกับผ้าใบในปัจจุบัน หรือทำเป็น “เปี้ยว” (หมวก) หรือ “อิหุบ” ใช้คลุมร่างกายเพื่อไม่ให้เปียกฝน



เย็บจากมุงหลังคาบ้าน

**วงจาก** (นกกจาก) เมื่อยังเป็นวงอ่อนอยู่ สามารถเป็นอาหารได้อย่างมากมาย นำมาแกงหรือเป็นผักจิ้ม เมื่อแก่สามารถให้น้ำหวานได้ นำมาตั้งไฟเคี่ยวจนเดือดเป็นน้ำผึ้งจาก และนำน้ำหวานหมักไว้จะเป็นน้ำส้มจาก เป็นต้น

**ยอดจาก** ประเด็นสำคัญเป็นที่มาของ “หมาจาก” ตั้งแต่โบราณ ยอดจากอ่อนนำมาสานทำเป็นหมวก ใช้ทำยาสูบ (ยากลายใส่ในใบจากแล้วม้วน)



ตากใบจาก (ไว้สูบบุหรี่)

**ลูกจาก** ลูกจากอ่อนนำมาใช้เป็นผักจิ้มรับประทานแถมกับแกงเผ็ดๆ เช่น แกงน้ำเคย แกงไตปลา หรือส่วนหัวของลูกจากอ่อนนำมาเป็นผักคองรับประทานกับขนมจีน ส่วนลูกจากที่ไม่ได้ตัดเพื่อใช้วงทำน้ำหวาน เมื่อลูกจากเจริญเติบโตแล้วนำมาผ่าเอาเนื้อข้างในรับประทานสดๆ รสชาติจะคล้ายกับลูกชิด หรือนำมาเชื่อมกับน้ำตาลทรายใช้รับประทานเป็นของหวานได้อร่อยดี



ลูกจาก



**พอนจาก** ใช้ทำเป็นของเล่นของเด็กๆ เช่น ทำเป็นเรือใบเล็กๆ ใช้หนูนอนแทนหมอน ใช้เป็นอุปกรณ์ก็ถือเป็นฐานของกระทงที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้ลอยน้ำในงานวันลอยกระทง และนำมาตากแห้งทำเป็นฟืนได้

จะเห็นได้ว่า “กอจาก” เป็น “พันธุ์ไม้เศรษฐกิจ” ของปากพนังมาตั้งแต่โบราณ ชาวปากพนังสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกอจากมาหลายชั่วอายุคน มีรายได้จากผลผลิตของกอจาก สามารถส่งให้ลูกเรียนหนังสือจนจบปริญญา ด้วยเหตุนี้ผู้นุชนรุ่นหลังหรือลูกหลานชาวปากพนังควรจะสืบทอดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย “กอจาก” และรู้จักอนุรักษ์ “หมาจาก” นำมาใช้กับชีวิตประจำวันตามแบบบรรพบุรุษที่ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตลอดมา

### ประโยชน์ของหมาจาก

หมาจาก ชาวปากพนังใช้ประโยชน์ได้มากมายหลายอย่าง เช่น

1. ตักน้ำจากสระน้ำ บ่อ คลอง หนอง เพื่อนำน้ำมาใช้อาบ หรือล้าง ภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ
2. ตักน้ำจากตุ่มน้ำ หรือโอ่งน้ำ เพื่อใช้ดื่ม โดยไม่ต้องใช้ภาชนะอย่างอื่นอีก นอกจากนี้ยังใช้ ตักน้ำจากโอ่งมาล้างหน้า ถูยวมอีกด้วย
3. ใช้วิดน้ำในเรือ ในสมัยก่อนชาวปากพนังมักใช้เรือในการคมนาคมไปมาหาสู่ซึ่งกันและกัน เมื่อมีน้ำเข้ามาในเรือก็จะใช้หมาจากวิดน้ำออกจากเรือได้ดีกว่าภาชนะอื่น
4. ใช้ตักน้ำหวานจาก หรือ น้ำผึ้งจากที่ด้มเกี่ยวในกะทะ
5. ในปัจจุบันนี้มีผู้คนนำหมาจากมาตัดแปลงเป็นของโชว์ หรืออาจจะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
6. หมาจากลูกเล็กๆ ใช้เป็นของที่ระลึกในโอกาสต่างๆ
7. ใช้เป็นภาชนะแขวนสำหรับใส่หอม กระเทียม ขมิ้น และของใช้อื่นๆ ในครัว



กอจาก



กองวิชาการและแผนงาน, งานประชาสัมพันธ์. รายงานกิจการเทศบาลเมืองปากพนังประจำปี 2545. ร่อนพิบูลย์ : โรงพิมพ์จิตรอักษรการพิมพ์, 2545.

ชมรมนักเขียนลุ่มแม่น้ำปากพนัง, วารสาร. ลุ่มน้ำปากพนัง ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓. ม.ป.ท. [2543]

ชลประทาน, กรม. อุทกวิทยาประสิทธิคืบความสมบูรณ์สู่...ปากพนัง. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548.

ณรงค์ นุ่นทอง และฉัตรชัย สุภระกาญจน์, บรรณาธิการ. ๑๐๐ ปี โรงเรียนปากพนัง ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๒. ปากพนัง : โรงเรียนปากพนัง, 2542.

นิเวส วณคุณากร, เสน่ห์แหลมตะลุมพุก. นครศรีธรรมราช : โรงพิมพ์เม็ดทราย, 2546.

ปากพนัง, ชมรม. ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ ๒๕ เสาร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๔๖. ม.ป.ท. [2546]

ปากพนัง, ชมรม. ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ ๒๓ เสาร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๔๐. ม.ป.ท. [2546]

ปากพนัง, ชมรม. ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ ๑๗ เสาร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๓๔. ม.ป.ท. [2534]

ปากพนัง, ชมรม. ปากพนังสังสรรค์ ครั้งที่ ๑๕ เสาร์ที่ ๔ พฤศจิกายน ๓๒. ม.ป.ท. [2532]

ราชประชานุเคราะห์, โรงเรียน. แหลมตะลุมพุก. ม.ป.ป. (แผ่นพับ)

ศิษย์เก่าโรงเรียนปากพนัง, สมาคม. ปากพนัง : ที่ระลึกในงาน “วันฟ้าแดง ครั้งที่ 3”. ปากพนัง : โรงเรียนปากพนัง, 2534.